

SUOSITUS PAPIN JA KANTTORIN PYHÄVAPAISTA SEURAKUNNASSA

1. Suosituksen antamisen taustaa

Papin ja kanttorin vapaa-ajasta on säädetty kirkkohallituksen päätöksessä numero 68, ja sen mukaan heillä on kaksi viikoittaista vapaapäivää. Vapaapäivät voidaan esimiehen harkinnan mukaan sijoittaa myös pyhäpäivälle tai niin että ne muodostavat lauantain ja sunnuntain käsittävän viikonvaihevapaan.

Papin ja kanttorin virkavelvollisuuksista on tiukat säädökset eikä heillä ole työaikalain suojaa. Vapaapäiviä on vuosittain selvästi vähemmän kuin työaikalain piirissä olevilla. Ns. suuret juhlapyhät, jolloin useimmat ihmiset viettävät vapaa-aikaa perheen ja muiden sosiaalisten kontaktien parissa, ovat papeilla ja kanttoreilla työn ruuhkahuippuja.

Suositus perustuu keskeisiin työelämän kehittämishankkeisiin, joissa työntekijä- ja työnantajajärjestöjen lisäksi on mukana myös valtiolta. Viime vuosien TUPO-sopimukseen on kaikkia työpaikkoja koskeviksi tavoitteiksi kirjattu työssä jaksamisen edistäminen sekä työn ja perhe-elämän yhteensovittamisen tukeminen.

Vapaa-aikamääräykset eivät ole virkaehtosopimusasioita, joten ne eivät ole Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI ry:n eivätkä sen jäsenjärjestöjen Suomen Kanttoriurkuriliiton ja Suomen kirkon pappisliiton neuvoteltavissa. Suosituksellaan AKI haluaa määräysten ja virkaehtosopimuksen antamissa rajoissa edistää seurakunnissa suunnitelmallisuutta ja hyvää henkilöstöhallintoa, joilla on suuri vaikutus henkilöstön jaksamiseen ja motivaatioon - ja tätä kautta kaikkien seurakuntalaisten hyvinvointiin.

2. Pyhävapaiden kierto

Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI ry suosittelee, että jokaisella papilla ja kanttorilla olisi vuosittain vapaana yksi seuraavista pyhäpäivien jaksoista:

- a) jouluaatto + joulupäivä + tapaninpäivä
- b) uudenvuodenaatto + uudenvuodenpäivä (+ loppiainen)
- c) pitkäperjantai + lauantai + 1. pääsiäispäivä + 2. pääsiäispäivä
- d) juhannusaatto + juhannuspäivä + sunnuntai

Pyhävapaat kiertäisivät siten, että neljän vuoden aikana jokainen saisi kerran jokaisen pyhäjakson vapaaksi.

Pyhävapaiden kierron edellyttämä vapaapäivien sijoittelu voidaan vapaa-aikasuunnitelmassa toteuttaa esim. siten, että pyhävapaapäiviksi kerätään edeltävillä viikoilla toinen kahdesta viikoittaisesta vapaapäivästä. Työmäärä esim. ennen joulua on poikkeuksellisen suuri, ja kahden viikoittaisen vapaapäivän pitäminen on tällöin usein vaikeaa.

AKI muistuttaa, että seurakuntiansa ainoat kanttorit ja papit eivät saa olla säännönmukaisesti huonommassa asemassa pyhävapaiden ja viikonloppuvapaiden suhteen. Myös tällaisissa seurakunnissa vastaava kierto on toteutettavissa jollain aikavälillä.

AKI korostaa myös, että kanttorien ja pappien sijaisten hankkimisesta aiheutuvat järjestelyt ja kustannukset ovat osa seurakuntien tavanomaista henkilöstöhallintoa, ja niihin tulee varautua vuosittaisia talousarvioita laadittaessa.

3. Suosituksen myönteiset vaikutukset

Suosituksen noudattaminen ja sen mukaisten käytäntöjen yleistyminen ja tunnetuksi tekeminen vaikuttavat myönteisesti nuorten rekrytoimiseen seurakuntien työntekijöiksi. Nuoret tuntuvat arvostavan selkeämpää jakoa työ- ja vapaa-aikaan sekä vapaa-ajan määrää enemmän, kuin mihin kirkossa on totuttu.

Pyhävapaajärjestelmän luominen lisää suunnitelmallisuutta seurakunnissa. Kun kirkkoherra yhdessä papiston ja kanttoreiden kanssa hyvissä ajoin sopii pyhävapaiden kierrättämisestä, voidaan sekä seurakunnan että työntekijöiden tarpeet joustavasti ottaa huomioon. Vapaiden ennakoitavuus ja tasapuolinen jakautuminen vaikuttaa suotuisasti sekä työskentelymotivaatioon että työpaikan ilmapiiriin.

AKI toivoo, että kirkkoherrat ottavat pyhävapaasuosituksen huomioon tehdessään seurakunnan toimintaa ja vapaa-aikasuunnitelmia koskevia ratkaisuja. Asian käsittely periaatteellisella tasolla myös kirkko-/seurakuntaneuvostossa saattaa olla perusteltua.

Helsingissä 18.2.2005

Juha Kauppinen
puheenjohtaja

Esko Jossas
toiminnanjohtaja

AKAVAN KIRKOLLISET AMMATTILIITOT - KYRKLIGA FACKFÖRBUND INOM
AKAVA AKI R.Y.

Jakelu: Suomen evankelis-luterilaiset seurakunnat

Tiedoksi: Piispat
Kirkon sopimusvaltuuskunta
JUKO ry:n luottamusmiehet